

AAN HET STUUR VAN JE ERFENIS

Door een verschuiving van bevoegdheden tussen de federale en Vlaamse overheid, wijzigt de wetgeving grondig. Zo wordt ons erfrecht, dat nog dateert uit de tijd van Napoleon, momenteel grondig herzien. Met de komst van nieuw samengestelde gezinnen, de toename van de alleenstaanden en de fluctuerende waarde van onroerend goed was de huidige wetgeving ook niet meer afgestemd op de samenleving. Omdat elke Vlaming ooit in aanraking komt met het erfrecht, is het een onderwerp dat elke ondernemer aanbelangt.

ERFRECHT

Bron: SBB

Flexibiliteit en zekerheid

De nieuwe wetgeving biedt meer flexibiliteit om het vermogen dat je opgebouwd hebt te verdelen naar keuze. Sommige erfgenamen, zoals je partner en je kinderen, worden nog steeds door de wetgever beschermd, zodat je ze niet volledig kunt onterven. Anderzijds is het vrij beschikbare deel toegenomen, omdat het reservataire deel niet langer toeneemt in functie van het aantal kinderen en (groot)ouders op verzoek vanaf september geschrapt kunnen worden als reservataire erfgenamen. Concreet betekent dit dat je een groter deel van je vermogen kunt schenken aan een begiftigde naar keuze. In de praktijk zal dat vaak een tweede levenspartner zijn of stiefkinderen.

Bovendien biedt de nieuwe wetgeving meer zekerheid aan de begiftigden. Enerzijds wordt de waarde van een onroerend goed bij schenking in volle eigendom vastgeklit (en geïndexeerd), terwijl in de huidige wetgeving de waarde pas bepaald wordt bij het overlijden van de schenker(s). Voor schenkingen van een naakte eigendom blijft het zo dat de waarde pas vastgesteld wordt op het ogenblik dat de volledige zeggenschap verworven wordt, dus bij het overlijden. Anderzijds kan je, bij discussie over de naleving van het reservataire erfdeel, nog steeds verplicht worden om een gedeelte van een schenking te compenseren bij de andere erfgenamen, de zogenaamde inkorting. In het verleden moest het geschonken onroerende goed dan opnieuw ingebracht worden in de nalatenschap. Voortaan zal je er ook voor kunnen kiezen om de schenking te compenseren in waarde (geld).

Vanaf september wordt het ook mogelijk om een (nota-

riële) erfovereenkomst tussen ouders en hun kinderen uit te werken, zodat je wel een bindende familiale verdeling van het vermogen kunt uitwerken. Indien alle betrokkenen akkoord gaan, kan bovendien afstand gedaan worden van de vordering tot inkorting of van de reserve ter bescherming van bepaalde erfgenamen. De wetgever introduceert deze overeenkomst om dialoog in de familie te stimuleren, zodat ouders met een gerust gemoed hun goederen zelf kunnen verdelen.

Momenteel geldt er een overgangperiode. Het nieuwe erfrecht is afgelopen najaar definitief goedgekeurd en wordt van kracht op 1 september 2018. Tot eind augustus kan je bij de notaris een akte van behoud laten opmaken, zodat voor (alle) schenkingen uit het verleden de huidige wetgeving van toepassing blijft. Dat kan zinvol zijn bij een rechtstreekse schenking van naakte eigendom, omdat de waarde van die naakte eigendom dan wel vastgeklit blijft en niet pas vastgeklit wordt bij het overlijden van de schenker(s).

Lagere erftarieven

Vanaf 1 september worden ook bepaalde erftarieven verlaagd. Erven van verre familieleden en vrienden blijft de duurste erfenis, maar het maximumtarief daalt wel van 65% naar 55%. Vanaf september geniet wie jonger is dan 21 jaar en beide ouders verliest een vrijstelling van 75.000 euro op het roerend vermogen (bovenop de gezinswoning). De langstlevende partner (ongeacht de samenlevingsvorm) geniet eveneens een vrijstelling van 50.000 euro voor de eerste schijf van de roerende goederen. Bovendien wordt er een flexibele erfenissprong geïntroduceerd, zodat iemand die erft van een partner, ouders of grootouders die erfenis voortaan (deels) kan doorgeven aan de eigen kinderen. Je krijgt een jaar bedenktijd om gebruik te maken van deze kosteloze erfenissprong.

Actieve ondernemers

Tot nader order blijft de schenking van een familiale onderneming (SFO) – een populaire regeling voor actieve ondernemers – van toepassing. Landbouwers kunnen op die manier beroepsactiva (zoals de bedrijfsinventaris, bedrijfsgebouwen en landbouwgronden) voordelig overdragen naar de volgende generatie. Een schenking (bij leven) kan tegen het vrijstellingstarief, dus zonder schenkbelasting. Voor de beroepsactiva geldt voor partners en kinderen bij een overlijden het vaste tarief van 3%. Anderen genieten een vast tarief van 7%. De belangrijkste voorwaarden voor deze gunstregeling zijn dat de schenker de beroepsactiva op het ogenblik van zijn schenking in gebruik moet hebben en dat de schenker of de begiftigden het bedrijf na de schenking nog drie jaar ononderbroken voortzetten.

Infosessies in de provincies

In de voorbije periode heeft SBB voor meer dan duizend klanten vijf infosessies georganiseerd over de impact van het nieuwe erfrecht op hun agrarisch patrimonium. Experts kwamen er de abstracte en complexe materie toelichten met concrete voorbeelden en praktische tips&tricks. De sessies werden telkens afgesloten met een hapje en een drankje, waarbij nog druk nagepraat werd. De duidelijke toelichting bij dit actuele onderwerp heeft velen aan het denken gezet. Naar aanleiding van de infosessie begin maart in Diksmuide, bijvoorbeeld, besefte een landbouwer van 59 dat niets doen geen optie was. Hij heeft immers hard gewerkt om een hoeve en landbouwpercelen te verwerven en wil vermijden dat zijn erfgenamen 230.000 euro moeten betalen na zijn overlijden. Wanneer hij een afspraak maakt bij SBB voor de waardebepaling van zijn hoeve en landbouwpercelen, kan het vrijstellingstarief aangevraagd worden. In overleg met zijn kinderen kan dan ook een schenking uitgewerkt worden. Hij hoopt nog minstens 3 jaar actief te zijn als landbouwer en vervolgens met een gerust gemoed te genieten van zijn oude dag.

Dienstverlening van SBB

SBB Accountants & Adviseurs beperkt zich als ondernemingscoach niet tot boekhouding, maar biedt een totaal advies op het vlak van fiscaliteit, juridisch, bedrijfseconomisch en milieuadvies voor elke ondernemer. De studiedienst van SBB volgt het wijzigende erfrecht nauwgezet en bekijkt de feitelijke gevolgen voor elk type van klant.

Het nieuwe erfrecht is afgelopen najaar definitief goedgekeurd en wordt van kracht op 1 september.